

Література:

1. Головкин А. И. Формирование работоспособности автослесарей в процессе начального профессионального образования : автореф. дис. ... канд. пед. наук : спец. 13.00.08 / Головкин Александр Витальевич; Урал. гос. пед. ун-т. – Екатеринбург, 2005. – 22 с.
2. Урядовий портал. – [Електронний ресурс] – Режим доступу: <http://www.kmu.gov.ua/control/ru/publish/>
3. Програми діяльності Кабінету Міністрів України. – [Електронний ресурс] – Режим доступу: <http://program.kmu.gov.ua/organization/12>
4. Кононенко А. Г. Створення електронного навчального середовища для підготовки майбутніх фахівців з ремонту автомобілів / А. Г. Кононенко // Інформаційно-комунікаційні технології в сучасній освіті: досвід, проблеми, перспективи. Збірник наукових праць. Частина 2 / За редакцією М. М. Козяра, Н. Г. Ничкало – Львів : ЛДУ БЖД, 2015. – С. 12-15.

ДЕЯКІ АСПЕКТИ ПІДГОТОВКИ ВЧИТЕЛІВ ТЕХНОЛОГІЙ ДО ВПРОВАДЖЕННЯ КОМПЕТЕНТІСНОГО ПІДХОДУ В ПРАКТИКУ ШКІЛЬНОГО НАВЧАННЯ

Лілія Куліненко

д.філософ.н., професор кафедри технологічної і професійної освіти
та загальнотехнічних дисциплін

Ольга Стою

магістрантка факультету управління, адміністрування та інформаційної діяльності
Ізмаїльський державний гуманітарний університет

Використання інноваційних технологій є однією з домінуючих тенденцій розвитку людства. Інноваційні технології пов'язані із загальними процесами в суспільстві, глобальними проблемами, інтеграцією знань і форм соціального буття. Інноваційні технології розвиваються на межі загальної інноватики, методології, теорії та історії педагогіки, психології, соціології та теорії управління, економіки освіти.

Актуальність роботи підкреслюється тим, що сьогодні все очевиднішим стає той факт, що традиційна школа, орієнтована на передачу знань, умінь і навичок, не може забезпечити повноцінний розвиток кожної особистості. Інноваційні технології забезпечують умови розвитку особистості, здійснення її права на творчий внесок, на особистісну ініціативу, на свободу саморозвитку. Інноваційні технології, які поєднують створення, освоєння та застосування різних нововведень, здатні значно прискорити процеси оновлення системи освіти загалом [1]. Тому вивчення та реалізація інноваційних процесів широко використовується в системі освіти на різних її рівнях, як педагогічному, так і психологічному.

Аналіз психолого-педагогічної літератури свідчить, що термін інновація (нововведення, новація – це зміна в середині самої системи), вперше обґрунтовано в природничій галузі, бо найчастіше він використовується в агрономії, промисловості, медицині. В педагогічній інтерпретації і в найзагальнішому вигляді під інноваціями розуміють педагогічну систему. Педагогічна система – це певна сукупність взаємопов'язаних засобів, методів і процесів, необхідних для створення організованого, цілеспрямованого й керованого педагогічного впливу на формування особистості з певними прогнозованими якостями.

У психолого-педагогічній літературі поняття «технологія» та «технологічний підхід» використовуються доволі широко. Термін «технологія» – грецького походження: *techne* – мистецтво, майстерність, *logos* – наука, закон, наука про майстерність. Педагогічні технології пов'язані, насамперед, із забезпеченням ефективного навчального процесу, впровадженням освітніх інновацій тощо. Привертає увагу амбівалентність використання поняття «педагогічна технологія» та його варіацій: «технологія навчання», «освітні технології», «технологія освіти» в сучасних наукових джерелах.

Термін «педагогічна технологія» набув надзвичайного поширення в системі вищої освіти. Однак, відповідаючи на запитання, що таке педагогічна технологія, – можна дати чимало правильних відповідей, бо однозначного тлумачення такого поняття в педагогічній теорії та практиці не існує. Так, нараховується понад 300 підходів до означення поняття «педагогічна технологія»: раціональний спосіб досягнення свідомо сформульованої освітньої (навчальної, виховної) мети; наука; педагогічна система; педагогічна діяльність; системно-діяльнісний підхід до освітнього процесу; мистецтво педагога; засіб оптимізації та модернізації освітнього простору; процесуальний компонент освітнього процесу інтегративний підхід в освіті тощо [3, с. 27].

Поняття «інноваційні технології» у сучасній науковій літературі потребує певних уточнень. Враховуючи, що психологічні технології відрізняються від інших соціальних технологій, у тому числі педагогічних, жорсткою цілеспрямованістю, складовими елементами, характером їх зв'язків та відносин, можна дати наступне визначення даної дефініції: інноваційна технологія – науково-обґрунтована система дій, операцій та процедур, які забезпечують цілеспрямований та поетапний розвиток в особистості певних якостей та передачу їй досвіду соціальних взаємодій (спілкування, дії та взаємин) за допомогою впровадження інновацій.

Інноваційні педагогічні технології забезпечують умови розвитку особистості, здійснення її права на індивідуальний творчий внесок, на особистісну ініціативу, на свободу саморозвитку. На сьогодні інноваційні педагогічні технології за кордоном випередили у розвитку інноваційні процеси в техніці, матеріальному виробництві тощо. Інноваційні педагогічні технології мають гуманістичну спрямованість у системі освіти, зумовлену співіснуванням і складними взаєминами в науковій педагогіці й педагогічній практиці традиційної наукової педагогіки. Інноваційні педагогічні технології належать до системи

загальнонаукового і педагогічного знання. Інноваційні педагогічні технології є однією з домінуючих тенденцій розвитку людства.

Історію становлення педагогічної технології певною мірою відтворює така схема: задум упровадити інженерний підхід («інженерна педагогіка») → технічні засоби в навчальному процесі → алгоритмізація навчання → програмоване навчання → технологічний підхід → педагогічна технологія (дидактичний аспект) → поведінкова технологія (аспект виховання). Не всі складові педагогічної технології набули однакового розвитку. Загалом, технологія як феномен є важливою складовою історії людства, формою вираження інтелекту, сфокусованого на розв'язанні важливих проблем буття, синтезом розуму і здібностей людини.

Проблемним є й питання класифікації педагогічних технологій у науковій літературі [2]. Наприклад, Л. Машкіна виділяє методологічні, цільові та методичні педагогічні технології; О. Козлова – проблемні, концентровані, модульні, розвивальні, диференційовані, активні, ігрові, особистісно орієнтовані, процесуально зорієнтовані тощо; О. Кіяшко – авторська підготовка, відкриті системи інтенсивного навчання, дистанційне навчання, діалогове навчання, етапно-блокова організація навчання, ігрові технології, інтегративно-модульна система; інформаційно-комп'ютерне навчання, контекстне навчання; модульно-рейтингове навчання, особистісно орієнтоване навчання, проблемно-діяльнісне навчання, проєктивне навчання, рефлексивно-творче навчання, технологія сумісної продуктивної діяльності. Д. Чернилевський і Н. Борисова класифікували інноваційні технології на основі двох ознак: наявність моделі (предмету чи процесу діяльності) і наявність ролей (характер спілкування тих, хто навчається). Авторами виділені наступні типи інноваційних технологій – неімітаційні та імітаційні. Неімітаційні технології не передбачають побудову моделей досліджуваного явища, процесу або діяльності. Змістовна частина технології має проблемний характер та передбачає використання різних технічних засобів навчання. Основою імітаційних технологій є імітаційне або імітаційно-ігрове моделювання. Серед інноваційних технологій, які набули поширення в практиці вищої освіти, можна виділити дев'ять видів, а саме:

1) особистісно орієнтовані технології (підвищення ефективності навчально-виховного процесу шляхом його індивідуалізації та диференціації, створення атмосфери комфорту в процесі навчання, розширення простору співробітництва між вчителем та учнями на гуманному суб'єкт-суб'єктному рівні);

2) нові інформаційні технології (сукупність методів і технологічних засобів збирання, організації, збереження, опрацювання, передачі й подання інформації за допомогою комп'ютерів і телемунікаційних мереж);

3) модульно-рейтингові технології (система навчання за окремими функціональними вузлами, відображеними у змісті, організаційних формах і методах – модулях із метою підвищення зацікавленості студентів у результатах навчання та об'єктивності оцінки знань з окремих предметів і фаху в цілому);

4) технології розвитку творчості (стимуляція у студентів інтересу до пізнавальної діяльності за допомогою завдань творчого характеру);

5) ігрові технології (імітація майбутньої педагогічної діяльності в ігровій формі, використання різних навчально-педагогічних ігор);

6) діалогові технології (вирішення в режимі діалогу питань проблемного характеру, що не мають однозначного вирішення в науці та практиці);

7) проектні технології (розв'язання різних проблем, стимулювання інтересу студентів до самостійного здобуття певних знань, умінь і навичок);

8) технології цілепокладання та життєтворення (усвідомлення цілей учительської професії, віра у свої можливості та власний успіх, сподівання на позитивні перспективи в майбутньому);

9) тренінгові технології (система діяльності щодо відпрацювання певних алгоритмів навчально-пізнавальних дій і способів розв'язання різних видів завдань, типових для людини з високорозвиненою мотивацією).

Таким чином, майбутній учитель технологій має усвідомити, що інноваційне навчання – це такий динамічний процес, який забезпечує включення у пізнавальний процес емоційних сфер психіки того, хто навчається, активне функціонування його інтелектуальних і вольових сфер. Це сприяє формуванню стійкого інтересу до предмета, до самоосвіти і формуванню активної, творчої, гармонічно розвиненої особистості школяра. Тому інноваційне навчання може і повинно поліпшити організацію процесу шкільного навчання, вдосконалити його сутнісні характеристики. Такий тип освітнього процесу пов'язаний із творчим пошуком педагогів на підставі передового освітянського досвіду, що й є передумовою його вдосконалення на засадах компетентнісного підходу.

Література:

1. Дичківська І. М. Інноваційні педагогічні технології / І. М. Дичківська – К. : Академвидав, 2004. – 352 с.

2. Інноваційні пошуки в сучасній освіті / За заг. ред. Л. І. Даніленко, Е. Ф. Паламарчук. – К. : Логос, 2004. – 220 с.

3. Педагогічні технології у неперервній професійній освіті / С. О. Сисоєва, А. М. Алексюк, П. М. Воловик – К. : ВІПОЛ, 2001. – 503 с.

ПЕДАГОГІЧНИЙ ДОСВІД ФОРМУВАННЯ ТЕХНІЧНОЇ КУЛЬТУРИ СУДНОВОДІВ В ПРОЦЕСІ ПІДВИЩЕННЯ КВАЛІФІКАЦІЇ

Марина Мусоріна

провідний фахівець Дунайського інституту НУ «ОМА»

Відкриття перспективи формування технічної культури для судноводіїв стане результативним за умови глибокого вивчення практичного досвіду морських